خراسان
WWW.KHORASANNEWS.COM
• دو شنبه، ۲۳ مهر ۱۴۰۳
• شماره ۲۱۶۰۷
• ۱۰ ربیع الثانی ۱۴۴۶
• ۱۴ اکتبر ۲۰۲۴

تقویم تاریخ

تولد کاشف فشارسنج

«اوانجلیستا توریچلی» (۱۶۰۸ تا ۱۶۴۷) ریاضی دان و فیزیک دان ایتالیایی، از دانشجویان گالیله بوده است. او بیشتر به خاطر اختراع فشارسنج شناخته می‌شود. با این حال به خاطر پیشرفت‌هایش در نورشناسی و کار روی اصل کاوالیری نیز شناخته شده‌است. نبوغ توریچلی به قدری چشم‌گیر بود که عمویش او را در ۱۶ سالگی برای تحصیل علوم و ریاضیات، نزد بندتی کاستلی، یکی از شاگردان گالیله در رم فرستاد. به دنبال ناتوانی ابزاری آن زمان برای کشیدن آب به سطح زمین از عمق بیش از ۳۰ متری، وی پس از دو سال تلاش توانست وسیله‌ای بسازد که مشکل را حل کند. گالیله معتقد بود که می‌توان به خلاء کامل دست یافت اما نتوانست به آن برسد. بعد از مرگ وی، توریچلی توانست با استفاده از آزمایش لوله جیوه، خلأ نسبی بسازد که به خلأ توریچلی معروف است. این دانشمند جوان ۱۰ روز پس از تولد ۳۹ سالگی‌اش بر اثر بیماری عفونی حصبه درگذشت.

رئالیتی‌شو چی ببینیم؟

۵۰۰ هزار دلار برای زنده ماندن در آلاسکا

دنیای سرگرمی‌های تلویزیونی به تازگی فراتر از فیلم و سریال رفته است. حالا رئالیتی شوهای جذاب و گیم‌شوهای نفس‌گیر مخاطبان زیادی را جذب می‌کنند؛ مثل مسابقه حیرت‌انگیز «زنده‌ماندن در آلاسکا» که جایزه ۵۰۰ هزار دلاری معادل ۳۰ میلیارد تومان برای برنده‌اش تعیین شد و گروهی از افراد درزیده، ماجراجو و توانمند در آن به رقابت پرداختند. برای ما که رئالیتی‌شوها را در حد تماشای مسابقات ساده‌ای مثل مافیا و شام ایرانی تجربه کرده‌ایم که هیچ چالش دشواری ندارند و خون از دماغ کسی خارج نمی‌شود؛ تصور این که عده‌ای در طبیعت سرسخت و خشن آلاسکا که پر از یخچال‌های طبیعی و جانورانی مثل خرس و گرگ است، رقابت کنند، دشوار است. این مسابقه شامل ۱۶۰ کیلومتر پیاده‌روی در سرمای زیاد، با موانع سخت مثل عبور از پرتگاه، در حضور حیوانات وحشی است. در این مسابقه فقط سریع‌تر از دیگران رسیدن مهم نیست، سالم رسیدن هم فاکتور شاخصی است.

فوتبال چی ببینیم؟

سه‌شنبه فوتبالی با شبکه های ورزش و ۳

یکی دو روز فوتبالی در پیش داریم، امروز که ساعت ۲۲:۱۵ از رقابت‌های لیگ ملت‌های اروپا شاهد بازی جذاب هلند و آلمان خواهیم بود که شبکه ورزش پخش خواهد کرد. اما فردا یعنی سه‌شنبه به مراتب فوتبالی‌تر خواهد بود و ساعت ۲۲:۱۵ بازی تیم‌های اسپانیا و صربستان پخش خواهد شد. اما پیش از آن از مقدماتی جام جهانی در آسیا چند بازی حساس پخش خواهد شد.

۱۴:۳۰	کره جنوبی-عراق	شبکه ورزش
۱۷:۳۰	ازبکستان-امارات	شبکه ورزش
۱۹:۳۰	اردن-عمان	شبکه ورزش
۱۹:۳۰	ایران-قطر	شبکه سه

چی ببینیم؟

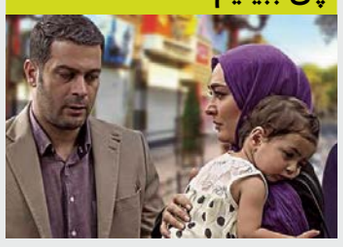

شبکه یک	ساعت ۲۰	برنامه «جریان»
شبکه دو	ساعت ۲۳	برنامه «زمانه»
شبکه سه	ساعت ۱۰:۵۱	برنامه «طبیب»
شبکه چهار	ساعت ۲۲:۳۰	برنامه «چاووش»
شبکه تماشا	ساعت ۲۳:۳۰	سریال خارجی «باغ وحش»
شبکه آی‌فیلم	ساعت ۱۷	سریال «روزهای بی‌قراری»

داستانک

سقوط یک افسانه

طی چند هزار سال درخت غول پیکر از زمین لرزه‌ها، آتش سوزی‌ها و خشکسالی‌ها جان سالم به در برده بود و حالا زیبایی باشکوهی داشت، طوری که پرندگان هر روز بر شاخه‌هایش می‌نشستند و او را تقدیس می‌کردند، عمر او با عمر کوهستانی که در آن زیسته بود قابل مقایسه بود، هزار سال فتح نشدن و مورد احترام بودن طبیعت... تا این که یک روز سر کارگر فریاد زد: «زودباش، اره برقیت رو روشن کن، فکر می‌کنی چقدر طول بکشه»؟ کارگر گفت: «فوقش ۵ دقیقه!»

اندروایی هانت

فکر دونی

هنر ترسیدن

نقل قول از اف. ایچ. بردلی، فیلسوف بریتانیایی که می‌نویسد «انسانی که دیگر نمی‌ترسد به چیزی هم اهمیت نمی‌دهد»، در فهم آن چه به آن ترس می‌گوییم، راه گشاست. ترس جزو احساساتی است که در عین حال که هنگام مواجهه با آن به همه کاری دست می‌زنیم که از آن بگریزیم، تمنایش را هم داریم. لارس اسوندسن در کتابش، «فلسفه ترس»، به دنبال پاسخ به این پرسش‌هاست که چرا می‌ترسیم، چرا از ترس فرار می‌کنیم و چرا به آغوش ترس می‌رویم؟

ترس راهی برای فرار از ملال

می‌ترسیم، چون زندگی‌مان را در خطر می‌بینیم؛ در آغوشش می‌گیریم، چون از ملال زندگی روزمره هم در فراریم. در جریان زندگی روزمره دایم به قفل کردن در خانه‌هایمان، خودروی‌مان و رفت و آمدهای کودکان‌مان و غیره توجه می‌کنیم. رسانه‌ها هم مدام به سبب خطری که هر لحظه ممکن است زندگی ما را تهدید کند هشدار می‌دهند اما شب بعد، به تماشای فیلمی ترسناک می‌نشینیم و از دیدن آن و ترسیدن‌مان لذت می‌بریم. زندگی روزمره ما پر است از این تناقض‌ها.

جذابیت های ترس

اما بخشی از جذابیت‌های ترس به زیبایی آن باز می‌گردد. در نگاه اول عجیب است اما می‌توان با نگاهی به آرای فیلسوفان این زیبایی‌شناسی را درک کرد. این که چرا به قول نیچه، جهان بسیاری از جذابیت‌هایش را از دست داده است چون ما دیگر به قدر کافی نمی‌ترسیم، پرسشی است که ما را به چنین زیبایی‌شناسی رهنمون می‌کند. وقایع ترسناکی پیرامون‌مان رخ می‌دهد اما آدمی به تماشایش می‌نشیند. ما به این تصاویر زل می‌زنیم و البته از دیدنش لذت می‌بریم. برک برای تحلیل چنین ترسی از «امر زیبا» سخن می‌گوید و معتقد است:

«ما از تماشای چیزهایی که نه تنها خودمان از انجام‌شان عاجز هستیم بلکه دل‌مان می‌خواست اصلا انجام نشوند، احساس رضایت خاطر می‌کنیم.»

عنصر فاصله در لذت از ترس

برک از یک منبع لذت زیبایی شناختی یاد می‌کند که به کلی از احساس لذت و وجد از تجربه امر زیبا متفاوت است؛ برک تاکید می‌کند: «قوی‌ترین تجربه‌های احساسی ما پیوندی با احساس تهدیدشدن دارند و همین احساس است که به سطح امر زیبا برکشیده می‌شود؛ اما تفاوتی میان احساس ترس واقعی و تجربه کردن حسی والا وجود دارد. اگر معتقد هستیم زندگی و جان ما واقعا در خطر است، نمی‌توانیم هیچ احساس لذتی داشته باشیم، این احساس ترس یک تجربه صرفا هولناک است.» به باور برک، وقتی به آن حس یا امر والا یا همان لذت ترس، می‌رسیم که ترس خیلی نزدیک‌مان نشود؛ عنصر فاصله باید در کار باشد.

ریشه ضرب المثل

وعده سرخرمن

نقل است روزی سازنِ یک آبادی نزد خان آمد و عالی ساز زد. خان که خوشش آمده بود، وعده داد سر خرمن که شد، یک خروار گندم به نوازنده بدهد. سازن هم خوشحال تا موعد خرمن روزشماری می‌کرد. رفته رفته سر خرمن رسید و خان برای برداشت محصول به آبادی آمد و سازن با خوشحالی پیش خان رفت و بعد از عرض سلام به یادش انداخت که من همان سازن هستم که وعده کردید سر خرمن به من یک خروار گندم می‌دهید، لطف بفرمایید. خان خندید و گفت: «ساده دل! تو یک چیزی زدی، من خوشم آمد، من هم یک چیزی گفتم که تو خوشت بیاید. حالا بروپی کارت...»

رژه ایران در مرزهای سایکس پیکو

بیروت، دمشق، ریاض، دوحه و حالا بغداد؛ سید عباس عراقچی اکنون دستور کار ایرانی را در مرزهای آشوبناک سایکس-پیکو پیش می برد. مرزهایی که پیدایش خاورمیانه را بعد از جنگ جهانی اول رقم زد

منطقه غرب آسیا، هیچ گاه به اندازه امروز در تقاطع تاریخ نایستاده است. خاورمیانه امروز برای آینده‌ای که در انتظارش است، میان حال و گذشته ایستاده است.

شاید به همین دلیل است که وقایع امروز، به نوعی تکرار حوادث تاریخی گذشته است به عنوان حقایقی که نادیده گرفته شده. خاورمیانه تنها نقطه‌ای از کره زمین است که «امر واقع» در پیوندی ناگسستنی با «تاریخ» قرار دارد.

یک قرن قبل، فاتحان جنگ جهانی اول موسوم به «جنگ بزرگ»، تصمیم به تجزیه «مرد بیمار اروپا» یعنی امپراتوری در حال فروپاشی عثمانی گرفتند. وزرای خارجه انگلستان و فرانسه طی توافقی محرمانه که در ابتدا «توافق نامه آسیای صغیر» نام داشت، ریشه‌های یک بحران بی‌پایان را در منطقه کاشتند. مرزهای دست‌ساز و خط کشیده شده‌ای که بین دو قدرت استعمارگر اروپایی تقسیم شد، منطقه‌ای ناآرام را در کنار ایران بنیان گذاشت.

حالا جغرافیا دیگر فقط با پستی و بلندی و جلگه و بیابان تعریف نمی‌شد! بلکه تبدیل به ابزاری برای نظم‌سازی در آتشفشانی به اسم خاورمیانه شد.

جنگ دستورکارها

«عارضه ۱۹۴۸» و تاسیس «اسرائیل» در چنین فضایی به منطقه تحمیل شد. این موجودیت مصنوعی با پوشش «دولت یهود» روزی برای مهار اتحاد جماهیر شوروی در جنگ سرد، روزی برای «بالکانیزه» کردن کشورهای منطقه و روزی دیگر برای پروژه «خاورمیانه بزرگ» در خدمت نظم امنیتی ایالات متحده و غرب قرار گرفت.

منازعه اصلی امروز در منطقه هم نبرد نظم‌ها و «دستور کارها» است. یک سوی میدان نظم رو به ضعف نهاده آمریکایی پساجنگ سرد است و در سوی دیگر نظم شبکه مقاومت با محوریت ایران قرار دارد.

موضوعی که باعث تفوق و پیشروی نظم مطلوب طرفین نبرد می‌شود، «هنر و توان اعمال مسالمت‌آمیز قدرت» است. ایران در این نبرد و جهت گیری سیاست خارجی اش از این راهبرد بهره گرفته است. سیاست منطقه‌ای دولت چهاردهم (که امتداد دیپلماسی منطقه‌ای دولت سیزدهم است) مبتنی بر تامین قدرت، منافع و امنیت ملی در مناسبات جهانی و منطقه ای بدون تنازع، بحران و نهایتا جنگ با دیگر بازیگران منطقه‌ای است.

به کارگیری این راهبرد در جریان جنگ غزه، یک مدل موفق ارائه داد. شاید به همین دلیل بود که روزنامه مشهور گاردین انگلیس، زمستان سال گذشته نوشت این ایران است که قدرت اول منطقه است، نه ایالات متحده آمریکا. در روزهایی که غرب آسیا بر لبه آتش حرکت می‌کند، ایران تنها دولت-ملت (Nation-state) واقعی آسیای غربی، برای نجات منطقه به پا خاسته است.

از بغداد تا قاهره

سفرهای منطقه‌ای این روزهای عباس عراقچی، شاید یادآور سفرهای دهه هفتاد میلادی هنری کیسینجر وزیر خارجه فقید آمریکا به غرب آسیا در حین جنگ یوم کیپور است که به «دیپلماسی شاتل» معروف است. پنج دهه بعد وزیر خارجه ایران در روز کیپور (عید عبری) عازم بغداد است؛ با این تفاوت که بر خلاف جنگ ۱۹۷۳، اسرائیل در مسیر پیروزی قرار ندارد.

دور سوم سفرهای منطقه‌ای وزیر امور خارجه به پایتخت‌های عراق و مصر، در تلاطم وضعیت ملتهب منطقه، نشان از دیپلماسی بدون توقف تهران دارد که به موازات پشتوانه نظامی بازدارنده برای پاسخگویی شدیدتر ایران به هر حمله احتمالی تل آویو بعد از عملیات وعده صادق ۲، جریان پیدا کرده است.

رئیس دستگاه دیپلماسی دیروز در بغداد حضور یافت تا مقام‌های عراقی را در جریان آخرین روند تبادلات دیپلماتیک پیرامون جنگ قرار دهد. عراقچی پیش از حضور در بغداد در ایزنی‌های فشرده‌ای را در قالب حضور در نشست مشترک با نمایندگان شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس در دوحه انجام داده بود.

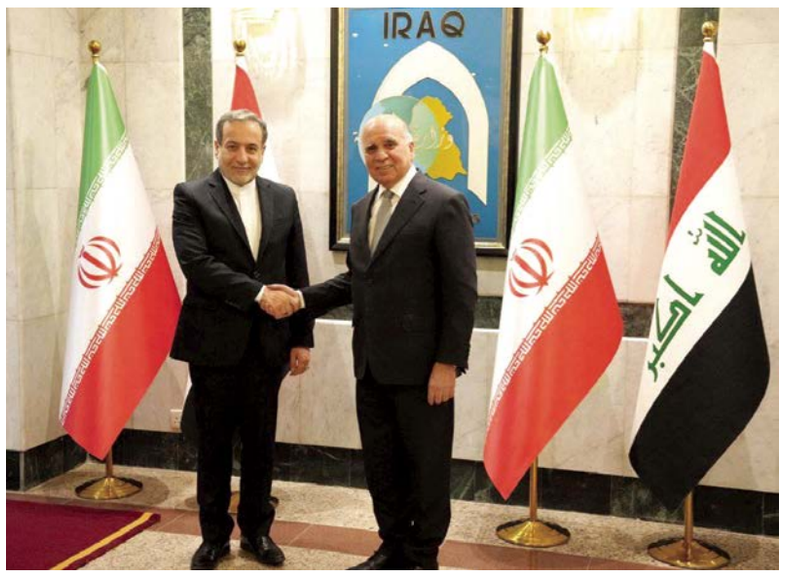

دستور کار مهم سفر امروز عراقچی، از طرفی تشریح هزینه‌ها و پیامدهای هر اقدام احتمالی از سوی اسرائیل در تمامیت ارضی ایران و انتقال این پیام از طریق منابع دیپلماتیک به واشنگتن-تل آویو و از طرفی دیگر، پیگیری طرح فوری آتش بس جنگ غزه و لبنان است.

در سرزمین اهرام

به گفته برخی رسانه‌های عربی، وزیر امور خارجه همچنین قرار است بعد از بغداد عازم قاهره شود. آخرین حضور یک مقام ایرانی در مصر به ۱۴ سال قبل و حضور شهید حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه فقید ایران در قامت معاون عربی-آفریقایی وزارت خارجه برای شرکت در مراسم تحلیف عبدالفتاح السیسی، رئیس جمهور مصر بازمی‌گردد.

تهران-قاهره که در آخرین مراحل روند احیای روابط هستند، طی یک سال گذشته بیشترین هماهنگی‌ها را در جریان جنگ جنون‌آمیز رژیم صهیونی در غزه داشته‌اند که عراقچی قرار است با «بدر عبدالعاطی» وزیر خارجه مصر، «عباس کامل» رئیس سازمان اطلاعات این کشور و «عبدالفتاح السیسی» رئیس جمهور مصر دیدار و گفت‌وگو کند.

جایگاه قاهره در منطقه و مناسباتی که با آمریکا و اسرائیل به ویژه در پرونده آتش‌بس غزه دارد و از سویی دیگر وزن ایران به عنوان قدرت تاثیرگذار در منطقه، سفر عراقچی به سرزمین اهرام را بسیار حائز اهمیت خواهد کرد.

پیش بینی می‌شود پیام‌های مهمی از کانال قاهره به پایتخت‌های سیاسی ایران و ایالات متحده منتقل شود. تهران برای مجازات شدید رژیم صهیونیستی در صورت هرگونه اقدامی در خاک ایران و در پاسخ به عملیات وعده صادق ۲، آمادگی کامل دارد.

در این میان، همسایگان ایران تلاش‌های خود را برای ترغیب آمریکا در فشار به صهیونیست‌ها افزایش داده‌اند. شرایط منطقه به گونه‌ای است که شاید دیگر برای کشورهای منطقه، سیاست بی طرفی در این معرکه و مهلکه گزینه چندان معتبری نیست.

همه بازیگران منطقه‌ای می‌دانند ضربه دوم ایران به رژیم، می‌تواند پرونده جنگ غزه و لبنان را هم ببندد. احتیاط نتانیاهو و کابینه جنگی‌اش در چکاندن ماشه به همین دلیل است.

عصر جدید در منطقه

غرب آسیا که به طور سنتی صحنه‌ای برای رقابت چند رقیب شامل ایران، ترکیه و عربستان سعودی بوده، حالا فقط عرصه نبرد ۲ قدرت منطقه‌ای و ۳ قدرت فرامنطقه‌ای است. امروز تنها ایران، ایالات متحده آمریکا، چین، روسیه و رژیم صهیونیستی کنشگران موثر در ساخت نظم و ترتیبات امنیتی در خاورمیانه هستند.

حتی به نظر می‌رسد رئیس جمهور ترکیه هم شرایط جدید منطقه را درک کرده است.

«رجب طیب اردوغان» در آخرین موضع خود درباره شرایط منطقه گفت که انتظار اتخاذ «تدابیر مؤثر» از سوی ایران و روسیه در جهت مقابله با تلاش‌های رژیم صهیونیستی به منظور کشاندن دامنه جنگ به کلیت منطقه را دارد.

رئیس جمهور ترکیه در نشست با خبرنگاران در بازگشت از سفر رسمی خود به آلبانی و صربستان اظهار کرد: «ضروری است روسیه و ایران تدابیر مؤثرتری برای رسیدگی به این وضعیت که بزرگ‌ترین تهدید ممکن را متوجه تمامیت ارضی سوریه ساخته است، اتخاذ کنند.»

اردوغان هشدار داد: «اسرائیل نه فقط ثبات در فلسطین و لبنان را نشانه گرفته، بلکه همچنین به دنبال گسترش دادن ناآرامی‌ها به دیگر مناطق اطراف است.»

رئیس جمهور ترکیه خاطرنشان کرد: «آن‌ها علناً می‌گویند که بعد از لبنان، دمشق را اشغال خواهند کرد. اشغال دمشق به این معنی است که سربازان اسرائیلی به مرز ترکیه بیایند.»